

VYRIAUSYBĖS ATSTOVO PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRITYSE 2021 M. VEIKLOS ATASKAITA

2022 m. sausio 25 d. Nr. R-47

Panevėžys

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 14 straipsniu, Vyriausybės atstovai kiekvienais metais parengia savo veiklos ataskaitas ir pateikia jas Vyriausybės atstovų įstaigos vadovui.

Vyriausybės atstovas Panevėžio ir Utenos apskrityse prižiūri 12 savivaldybių:

- Panevėžio apskrityje - Panevėžio miesto, Panevėžio rajono, Biržų rajono, Pasvalio rajono, Kupiškio rajono, Rokiškio rajono savivaldybes.

- Utenos apskrityje – Anykščių rajono, Ignalinos rajono, Molėtų rajono, Utenos rajono, Zarasų rajono savivaldybes ir Visagino savivaldybę.

1. Vyriausybės atstovo nustatyti prižiūrimų savivaldybių administravimo subjektų priimtų teisės aktų prieštaravimai įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir kitiems su įstatymų įgyvendinimu susijusiems centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtiems teisės aktams (toliau – Vyriausybės nutarimai) ir Vyriausybės atstovo pateikti motyvuoti teikimai svarstyti teisės akto pakeitimo (papildymo) ar panaikinimo klausimus.

Per 2021 m. Vyriausybės atstovas Panevėžio ir Utenos apskrityse nustatė, kad Panevėžio ir Utenos apskrities savivaldybių administravimo subjektai priėmė 37 teisės aktus, kurie prieštaravo įstatymams ir/ar Vyriausybės nutarimams. Daugiausia prieštaravimų aukštesnės galios teisės aktams nustatyta Visagino savivaldybėje, Zarasų, Anykščių, Utenos rajonų savivaldybėse bei Panevėžio miesto, mažiausiai – Rokiškio, Biržų, Kupiškio, Ignalinos, Pasvalio, Molėtų bei Panevėžio rajonų savivaldybėse.

Vyriausybės atstovas savivaldybėms pateikė **37 motyvuotus teikimus** dėl savivaldybių administravimo subjektų priimtų teisės aktų pakeitimo (papildymo) ar panaikinimo:

Visagino savivaldybės tarybai – **6**, administracijos direktoriui – **2**. **Iš viso – 8.**

Zarasų rajono savivaldybės tarybai – **5.**

Anykščių rajono savivaldybės tarybai – **4**, administracijos direktoriui – **1**. **Iš viso – 5.**

Utenos rajono savivaldybės tarybai – **1**, administracijos direktoriui – **1**, merui – **1**. **Iš viso – 3.**

Panevėžio miesto savivaldybės tarybai – **3.**

Ignalinos rajono savivaldybės tarybai – **3.**

Kupiškio rajono savivaldybės tarybai – **2.**

Biržų rajono savivaldybės tarybai – **1**, administracijos direktoriui ir merui – **1**. **Iš viso – 2.**

Rokiškio rajono savivaldybės tarybai – **2.**

Panevėžio rajono savivaldybės tarybai – **2.**

Molėtų rajono savivaldybės tarybai – **1.**

Pasvalio rajono savivaldybės tarybai – **1.**

Savivaldybių administravimo subjektų priimti teisės aktai prieštaravo:

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas - šis teisės aktas buvo pažeistas **29** kartus.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau - Įstatymas) 33 straipsnio nuostatos reglamentuoja, jog seniūnaičiai renkami savivaldybės tarybos nustatyta tvarka organizuojant

gyventojų susirinkimą arba gyventojams balsuojant raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis savivaldybės interneto svetainėje.

Atliekant Visagino, Panevėžio miesto, Zarasų, Utenos, Biržų, Rokiškio, Pasvalio, Molėtų, Kupiškio rajono savivaldybių administracinę priežiūrą buvo nustatyta, kad seniūnaičių rinkimų ir atšaukimo tvarkos nuostatuose nebuvo įtvirtintas Įstatymo 33 straipsnio 10 punkte numatytasis seniūnaičių rinkimo būdas „*gyventojams balsuojant elektroninių ryšių priemonėmis savivaldybės interneto svetainėje*“.

Įstatymo 33 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad „*seniūnaitis renkamas 4 metams, bet ne ilgiau negu iki išrinkus savivaldybės tarybą surengtuose seniūnaičių rinkimuose bus išrinktas seniūnaitis, išskyrus šio straipsnio 18 dalyje nustatytą atvejį*“.

Vykdamas Panevėžio ir Utenos savivaldybių administracinę priežiūrą buvo nustatyta, kad Visagino, Panevėžio miesto, Zarasų, Utenos, Biržų, Rokiškio, Pasvalio, Molėtų, Kupiškio rajono savivaldybių seniūnaičių rinkimo ir atšaukimo tvarkos aprašuose, nebuvo numatyta seniūnaičio išrinkimo 4 metams sąlyga.

Įstatymo 33 straipsnio 15 dalyje numatyta, kad „*jeigu seniūnaitis atsisako savo įgaliojimų, negali atlikti pareigų dėl neįgalumo ar netekto darbingumo arba miršta, organizuojami nauji seniūnaičio rinkimai*“.

Visagino, Panevėžio miesto, Zarasų, Utenos, Biržų, Rokiškio, Pasvalio, Molėtų, Kupiškio rajono savivaldybių seniūnaičių rinkimo ir atšaukimo tvarkos aprašai neatitiko Įstatymo 33 straipsnio 15 dalies nuostatų.

Įstatymo 35 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „*Seniūnaičiai seniūnijos aptarnaujamos teritorijos gyvenamųjų vietovių ar jų dalių bendruomenėms rūpimus klausimus svarsto ir sprendimus priima seniūnaičių sueigoje. Sueigoje seniūnaičiai aptaria ir priima sprendimus ir dėl seniūnijos metinio veiklos plano projekto, ir dėl šio plano įgyvendinimo ataskaitos. Tais atvejais, kai seniūnijos nusteigiamos, meras savivaldybės administracijos direktoriaus teikimu, atsižvelgdamas į gyvenamųjų vietovių ar jų dalių bendruomenių poreikius, nustato, kokių gyvenamųjų vietovių ar jų dalių seniūnaičiai sudaro seniūnaičių sueigą.*“.

Zarasų rajono bei Visagino savivaldybių tarybos patvirtintuose seniūnaičių sueigos nuostatuose buvo nenumatyta pareiga seniūnaičių sueigoje aptarti ir priimti sprendimus dėl seniūnijos metinio veiklos plano projekto, ir dėl šio plano įgyvendinimo ataskaitos bei nepagrįstai ribojami ar netinkamai nurodomi išplėstinės seniūnaičių sueigos organizavimo atvejai.

Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad savivaldybės taryba savo įgaliojimų laikui sudaro Etikos komisiją ir Antikorupcijos komisiją. Etikos komisijos ir Antikorupcijos komisijos pirmininkų iš šių komisijų narių – savivaldybės tarybos narių – deleguoja savivaldybės tarybos opozicija raštu, pasirašytu daugiau kaip pusės visų savivaldybės tarybos opozicijos narių ir viešai įteiktu savivaldybės tarybos posėdžio pirmininkui. Šių komisijų pirmininkų pavaduotojus mero siūlymu iš šių komisijų narių – savivaldybės tarybos narių – skiria savivaldybės taryba.

Taip pat Įstatymo 15 straipsnis buvo papildytas naujomis dalimis, kurios neatsiejamos nuo Etikos komisijos darbo bei Antikorupcijos komisijos darbo, jos formavimo, pirmininko įgaliojimų, pirmininko pavaduotojų skyrimo.

Atlikus Panevėžio ir Utenos apskričių savivaldybių tarybų Etikos ir Antikorupcijos komisijų veiklos reglamentavimo patikrinimą, buvo nustatyta, kad Zarasų, Rokiškio, Ignalinos rajono ir Panevėžio miesto savivaldybių tarybų patvirtintos etikos ir antikorupcijos komisijų veiklos nuostatos nebeatitiko šiuo metu galiojančių Įstatymo 15 straipsnio nuostatų.

Dėl Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo pažeidimų, minėtoms savivaldybių taryboms buvo pateikti Vyriausybės atstovo teikimai, kurie buvo įvykdyti.

Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas – šis teisės aktas pažeistas 6 kartus.

Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 4 straipsnio 7 dalies nuostatai numato, jog „*Savivaldybės biudžetinei įstaigai patikėjimo teise perduotas turtas savivaldybių funkcijoms įgyvendinti gali būti savivaldybės tarybos sprendimu perduotas kitai biudžetinei įstaigai pagal įstatymus valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise*“.

Šiai teisės normai prieštaravo Panevėžio rajono ir Visagino savivaldybių tarybų reglamentų nuostatos, numatančios, kad „Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis turtas perduodamas valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu nurodytiems subjektams“.

Įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 7 punkto nuostatose nustatyta, kad biudžetinės įstaigos nuostatose turi būti nurodyta biudžetinės įstaigos vadovo kompetencija, skyrimo ir atleidimo tvarka.

Vykdam savivaldybių administracinę priežiūrą buvo nustatyta, kad Anykščių rajono savivaldybės tarybos patvirtintuose gimnazijos, progimnazijos bei pagrindinių mokyklų nuostatuose tai nebuvo nustatyta, ar buvo nustatyta tik iš dalies, todėl šia apimtimi mokyklų nuostatai neatitiko įstatymo nuostatos.

Šioms savivaldybių taryboms buvo pateikti Vyriausybės atstovo teikimai, kurie buvo įvykdyti.

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas - šis teisės aktas buvo pažeistas 2 kartus.

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – Turto įstatymas) 12 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog „Savivaldybėms nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas, vadovaudamosi įstatymais, įgyvendina savivaldybių tarybos“.

Vykdam Panevėžio rajono ir Visagino savivaldybių administracinę priežiūrą buvo nustatyta, kad šių savivaldybių tarybų patvirtintose tvarkose, reglamentuojančiose savivaldybių turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, prieštaravo Turto įstatymo nuostatai, kuri nenumato, kad savivaldybės taryba savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijų įgyvendinimą galėtų pavesti kitai savivaldybės institucijai ar turto valdytojui.

Minėtų savivaldybių taryboms buvo pateikti Vyriausybės atstovo teikimai, kurie kol kas nėra įgyvendinti.

Galimos savivaldybių administravimo subjektų priimtų teisės aktų prieštaravimų aukštesnės galios teisės aktams atsiradimo priežastys:

1. Nuolat besikeičiantis teisinis reglamentavimas, savivaldybės nespėja prisitaikyti prie teisinio reguliavimo pasikeitimų.
2. Sudėtingas ir ne visada aiškus teisinis reglamentavimas.
3. Pavėluotas savivaldybių administravimo subjektų reagavimas į aukštesnės galios teisės aktų pakeitimus (papildymus) ir į faktinių aplinkybių pasikeitimus.
4. Didelis savivaldybių specialistų darbo krūvis, jų trūkumas ir kaita.

2. Vyriausybės atstovo nustatyti prižiūrimų savivaldybių neįgyvendintų įstatymų, Vyriausybės nutarimų atvejai ir Vyriausybės atstovo savivaldybių administravimo subjektams pateikti reikalavimai neatidėliojant įgyvendinti įstatymą ar vykdyti Vyriausybės nutarimą.

Per 2021 m. Vyriausybės atstovas Panevėžio ir Utenos apskrityse nustatė, kad Panevėžio ir Utenos apskrities savivaldybių administravimo subjektai **16** kartų neįgyvendino įstatymų, neįvykdė Vyriausybės nutarimų.

Vyriausybės atstovas savivaldybių administravimo subjektams pateikė **16 rašytinių reikalavimų** neatidėliojant įgyvendinti įstatymą ir/ar vykdyti Vyriausybės nutarimą:

- Panevėžio rajono savivaldybės tarybai – **2**. Administracijos direktoriui – **1**. **Viso** – **3**.
- Zarasų rajono savivaldybės tarybai – **4**.
- Ignalinos rajono savivaldybės tarybai – **2**.
- Visagino savivaldybės tarybai – **2**.
- Molėtų rajono savivaldybės administracijos direktoriui – **1**.

Anykščių rajono savivaldybės tarybai– 1.
 Utenos rajono savivaldybės tarybai– 1.
 Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriui – 1.
 Panevėžio miesto savivaldybės tarybai– 1.

Prižiūrimų savivaldybių administravimo subjektai neįgyvendino šių Lietuvos Respublikos įstatymų ir/ar neįvykdė šių Vyriausybės nutarimų:

Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 7 straipsnio 5 dalies nuostatos neįgyvendintos 3 kartus.

Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 7 straipsnio 5 dalyje nurodyta, jog „savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas duodamas savivaldybės tarybos nustatyta tvarka, nustatyta, kad kai dėl teritorijų, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, nustatymo buvo gautas savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas, jo patiriamų nuostolių dydis apskaičiuojamas ir šie nuostoliai atlyginami savivaldybės tarybos nustatyta tvarka“ ir vadovaujantis šio Įstatymo 13 straipsnio 4 dalimi. Įstatymo 7 straipsnio 5 dalyje taip pat nustatyta, kad kai šio straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodyti nuostoliai mokėtini iš savivaldybės valdomų juridinių asmenų lėšų, „šių nuostolių dydis apskaičiuojamas pagal savivaldybės tarybos patvirtintas kompensacijų nuostoliams atlyginti apskaičiavimo metodikas“.

Vykdam savivaldybių administracinę priežiūrą nustatyta, kad Zarasų, Ignalinos ir Panevėžio rajonų savivaldybių tarybos nebuvo nustačiusios Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų Įstatymo 7 str. 5 d. reikalaujamas tvarkas ir patvirtinusios metodiką.

Šių savivaldybių taryboms buvo pateikti Vyriausybės atstovo reikalavimai patvirtinti minėtas tvarkas bei metodiką. Reikalavimai buvo įvykdyti.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugpjūčio 26 d. įsakymo Nr. D1-491 nuostatos neįgyvendintos 2 kartus.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. D1-491 „Dėl pasiūlymų dėl saugomų teritorijų steigimo, jų ribų keitimo teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašo ir pasiūlymų dėl saugomų teritorijų steigimo, jų ribų keitimo nagrinėjimo komisijos sudarymo patvirtinimo“ patvirtinto Pasiūlymų dėl saugomų teritorijų steigimo, jų ribų keitimo teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašo 15 punkte nurodyta, kad „pasiūlymai dėl savivaldybės draustinio steigimo, jo ribų keitimo, gamtos paveldo objekto paskelbimo savivaldybės saugomu nagrinėjami ir sprendimas priimamas savivaldybės tarybos nustatyta tvarka, vadovaujantis Steigimo kriterijais“. Taigi, įtvirtinta pareiga savivaldybių taryboms patvirtinti tvarką, kuri nustatytų pasiūlymų dėl savivaldybės draustinio steigimo, jo ribų keitimo, gamtos paveldo objekto paskelbimo savivaldybės saugomu nagrinėjimą ir sprendimo priėmimą.

Vykdam savivaldybių administracinę priežiūrą buvo nustatyta, kad Utenos ir Panevėžio rajonų savivaldybių tarybos nebuvo patvirtinę tvarkos, kuri nustatytų pasiūlymų dėl savivaldybės draustinio steigimo, jo ribų keitimo, gamtos paveldo objekto paskelbimo savivaldybės saugomu nagrinėjimą ir sprendimo priėmimą, kaip to reikalauja Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. D1-491 patvirtinto Pasiūlymų dėl saugomų teritorijų steigimo, jų ribų keitimo teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašo 15 punkto nuostatos.

Minėtų savivaldybių taryboms buvo pateikti Vyriausybės atstovo reikalavimai, kurie buvo įvykdyti.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 11, 16, 25 straipsnių nuostatos neįgyvendintos po 1 kartą.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Įstatymo) 11 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad „Jeigu <...> Kontrolės komiteto pirmininko, ir (ar) šiame įstatyme nustatytų komisijų pirmininkų įgaliojimai nutrūksta <...> prieš terminą, per du mėnesius nuo jų įgaliojimų nutrūkimo ar

atleidimo iš pareigų dienos savivaldybės taryba turi paskirti <...>Kontrolės komiteto pirmininką, ir (ar) šiame įstatyme nustatytų komisijų pirmininkus“.

Vykdam savivaldybių administracinę priežiūrą nustatyta, kad Visagino savivaldybės taryba nebuvo priėmusi sprendimo dėl Visagino savivaldybės tarybos kontrolės komiteto pirmininko paskyrimo.

Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 19 punkto nuostata numato, *jog dėl „ataskaitų yra priimami sprendimai“.*

Vykdam Anykščių rajono savivaldybės tarybos priimtų sprendimų administracinę priežiūrą nustatyta, jog Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 19 punkto nuostata – priimti sprendimą dėl pateiktos Anykščių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2020 metų veiklos ataskaitos, nebuvo įgyvendinta.

Įstatymo 25 straipsnio 7 dalyje įtvirtinta, kad *„Savivaldybės taryba, apsvarsčiusi komisijos pateiktą išvadą, priima vieną iš sprendimų: 1) kreiptis į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą su prašymu pateikti išvadą, ar savivaldybės tarybos narys ar savivaldybės tarybos narys – meras sulaužė priesaiką ir (arba) nevykdė (prašyme nurodytų) jam šiame ir kituose įstatymuose nustatytų įgaliojimų; 2) taikyti savivaldybės tarybos nario ar savivaldybės tarybos nario – mero įgaliojimų netekimo procedūrą nėra pagrindo.“.*

Vykdam savivaldybių administracinę priežiūrą nustatyta, kad Ignalinos rajono savivaldybės taryba nebuvo priėmusi sprendimo dėl savivaldybės tarybos nario įgaliojimų netekimo.

Minėtų savivaldybių taryboms buvo pateikti Vyriausybės atstovo reikalavimai. Reikalavimai įvykdyti, išskyrus Ignalinos rajono savivaldybės tarybos kol kas neįvykdytas reikalavimas.

Galimos teisės aktų neįvykdymo priežastys:

1. Dalies savivaldybių merų ir administracijų direktorių nepakankamas dėmesys įstatymų, Vyriausybės nutarimų įgyvendinimo kontrolei.

2. Nepakankamas savivaldybių vadovų dėmesys valstybės tarnautojų tarnybinės atsakomybės ir tarnautojų mokymo, jų veiklos vertinimo klausimams.

3. Didelis valstybės tarnautojų darbo krūvis, specialistų trūkumas ar jų kaita.

4. Nuolat auganti teisinio reglamentavimo apimtis.

3. Vyriausybės atstovo potvarkiai, kuriais stabdomas savivaldybės administravimo subjektų priimtų teisės aktų vykdymas: Nėra

4. Vyriausybės atstovo kreipimasis į teismą Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais: Nėra.

5. Vyriausybės atstovo kreipimasis į teismą Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais: Nėra.

6. Vyriausybės atstovo kreipimasis į teismą Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio 5 dalyje nurodytais atvejais:

2021 m. užbaigtos bylos

2020 m. liepos 1 d. Vyriausybės atstovas kreipėsi i Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmus dėl norminio teisės akto - Panevėžio miesto savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto 2015 m kovo 26 d. sprendimu Nr. 1-44, teisėtumo ištyrimo.

Teismo buvo prašoma ištirti, ar Panevėžio miesto savivaldybės tarybos veiklos reglamento 156.2 papunktis neprieštaruoja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies nuostatai *„Jeigu yra paskelbta savivaldybės tarybos opozicija, Etikos komisijos ir Antikorupcijos komisijos pirmininkų kandidatūras iš šių komisijų narių meras teikia savivaldybės tarybos opozicijos rašytiniu siūlymu, pasirašytu daugiau kaip pusės visų savivaldybės tarybos opozicijos narių, reglamento nustatyta tvarka.“*

Pirmos instancijos Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmai 2020 m. lapkričio 30 d. sprendimu Vyriausybės atstovo prašymą patenkino.

Panevėžio miesto savivaldybė Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmų 2020 m. lapkričio 30 d. sprendimą apskundė Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

Panevėžio miesto savivaldybės 2021 m. lapkričio 22 d. Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui pateikė pareiškimą, kuriame nurodė, jog atsisako nuo apeliacinio skundo.

2021 m. lapkričio 24 d. nutartimi Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nutarė Panevėžio miesto savivaldybės tarybos atsisakymą nuo apeliacinio skundo priimti. Įsigaliojo pirmos instancijos teismo sprendimas.

Vyriausybės atstovas Panevėžio ir Utenos apskrityse su pareiškimu kreipėsi į Regionų apygardos administracinį teismą dėl atitinkamų Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto Visagino savivaldybės tarybos 2019 m. rugpjūčio 29 d. sprendimu Nr. TS-190, nuostatų. Visagino savivaldybės tarybai pateikus apeliacinį skundą dėl Panevėžio regiono administracinio teismo sprendimo, kuriuo žemiau nurodytos Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamento nuostatos buvo pripažintos prieštaraujančiomis atitinkamoms Vietos savivaldos įstatymo nuostatomis, 2021 m. spalio 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1734-1062/2021 priėmė Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas.

Buvo pripažinta, kad Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamento nuostata „*Skubos tvarka organizuojamo tarybos posėdžio darbotvarkės projektas parengiamas <...> ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki tarybos posėdžio dienos*“ prieštarauja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 13 straipsnio 6 dalies nuostatai „*Ne vėliau kaip prieš 4 darbo dienas iki savivaldybės tarybos posėdžio svarstytinus klausimus kartu su įregistruotais sprendimų projektais meras privalo įtraukti į posėdžio darbotvarkę*“, (t. y., kad savivaldybės taryba savo kompetencijos ribose negali nustatyti trumpesnių terminų savivaldybės tarybos posėdžio darbotvarkės sudarymui, nei tai nustato Vietos savivaldos įstatymas).

Tuo tarpu, dėl Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamento nuostatos „*Tarybos nariai balsuoja pateikdami pasirašytą tarybos nario balsavimo lapą (Reglamento 3 priedas) per Dokumentų valdymo sistemą arba tarybos narių el. paštu nustatytą valandą*“ prieštaravimo Vietos savivaldos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies nuostatai „*Savivaldybės taryba savo įgaliojimus įgyvendina kolegialiai savivaldybės tarybos posėdžiuose*“ Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas panaikino Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmų 2020 m. birželio 12 d. sprendimo pirmąjį punktą, (kuriuo minėta reglamento nuostata buvo pripažinta prieštaraujančia aukščiau nurodytai Vietos savivaldos įstatymo nuostatai) ir šioje dalyje administracinę bylą nutraukė.

7. Vyriausybės atstovo kreipimasis į teismą Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio 6 dalyje nurodytais atvejais: Nėra.

8. Vyriausybės atstovo kreipimasis į teismą Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytais atvejais: Nėra.

9. Vyriausybės atstovo kreipimasis į teismą Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytais atvejais: Nėra.

10. Vyriausybės atstovo kreipimasis į teismą Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 3 punkte nurodytais atvejais: Nėra.

11. Vyriausybės atstovo vykdyta išankstinė prižiūrimų savivaldybių kolegialių administravimo subjektų teisės aktų projektų priežiūra:

Per 2021 m. patikrinti **3649** teisės aktų projektai:
 Panevėžio miesto savivaldybės taryba – 424;

Biržų rajono savivaldybės taryba – 362;
 Utenos rajono savivaldybės taryba – 349;
 Panevėžio rajono savivaldybės taryba – 257;
 Pasvalio rajono savivaldybės taryba – 277;
 Rokiškio rajono savivaldybės taryba – 269;
 Molėtų rajono savivaldybės taryba – 285;
 Kupiškio rajono savivaldybės taryba – 310;
 Anykščių rajono savivaldybės taryba – 359;
 Zarasų rajono savivaldybės taryba – 228;
 Ignalinos rajono savivaldybės tarybai – 204;
 Visagino savivaldybės taryba – 289.

Įstatymams ir Vyriausybės sprendimams prieštaravo **354** sprendimų projektai. Projektų rengėjams ir/ar savivaldybių tarybų nariams bei merams pateiktos pastabos:

Panevėžio miesto savivaldybei – 36;
 Biržų rajono savivaldybei – 23;
 Utenos rajono savivaldybei – 25;
 Panevėžio rajono savivaldybei – 21;
 Pasvalio rajono savivaldybei – 16;
 Rokiškio rajono savivaldybei – 24;
 Molėtų rajono savivaldybei – 35;
 Kupiškio rajono savivaldybei – 29;
 Anykščių rajono savivaldybei – 58;
 Zarasų rajono savivaldybei – 48;
 Ignalinos rajono savivaldybei – 17;
 Visagino savivaldybei – 22.

Apie nustatytus prieštaravimus sprendimų projektų rengėjai ir(ar) savivaldybių tarybų nariai buvo informuojami iš anksto (raštu arba telefonu).

Į 335 iš 354 Vyriausybės atstovo pastabas sprendimų projektų rengėjai ir savivaldybės tarybos nariai atsižvelgė, sprendimų projektus pakeitė, papildė arba jų nepriėmė.

12. Per 2021 metus išnagrinėti 36 asmenų skundai, prašymai, kreipimaisi, pranešimai, valstybės institucijų ar įstaigų kreipimaisi, pranešimai. Iš jų:

- persiųstų nagrinėti pagal kompetenciją ir paliktų nenagrinėtais - 10;
- išnagrinėtų pagal Vyriausybės atstovo kompetenciją - 26
- pagrįstų kreipimūsi iš išnagrinėtų skaičius - 8.

Esminės pagrįstų kreipimūsi aplinkybės:

1. Atsižvelgiant į gautą pareiškimą ir nusiskundimus dėl galimų procedūrinių pažeidimų Ignalinos rajono savivaldybės tarybos posėdžių, vykstančių nuotoliniu būdu, metu, siekiant sklandaus šių posėdžių organizavimo, Ignalinos rajono savivaldybės merui rekomenduota tinkamai įgyvendinti teisės aktais pavestas savivaldybės tarybos posėdžio pirmininko pareigas, užtikrinti tinkamą Ignalinos rajono savivaldybės tarybos posėdžių, vykstančių nuotoliniu būdu, organizavimą, o jeigu yra techninės galimybės, balsavimo rezultatus parodyti ekrane po kiekvieno balsavimo, tuo siekiant užtikrinti viešesnį kiekvieno savivaldybės tarybos nario balsavimo rezultatų nustatymą.

2. Gautų dviejų skundų esmė dėl pasiūlymo Nr. 9 „pritarti tarybos sprendimo projektui su siūlymu išbraukti 30 eil. nurodytą Pušyno gatvę, Zarasų mieste, perkelti jos remontą į 2022 metus kol bus išspręstas klausimas dėl vandentiekio ir nuotekų įrengimo“ balsavo 18 tarybos narių, iš kurių „už“ balsavo 10, „prieš“ – 7, „susilaikau“ – 1. Dauguma balsavusių tarybos narių pasisakė už siūlymą išbraukti 30 eil. nurodytą Pušyno gatvę, nors ši eilutė 2021-04-02 Zarasų rajono savivaldybės

tarybos sprendime Nr. T-62 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. balandžio 3 d. sprendimo Nr. T-62 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės kelių (gatvių) ar takų statybos, rekonstrukcijos ar remonto 2020-2023 metų prioritetinio kelių ir gatvių sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ liko (išbraukta nebuvo). Balsų skaičiavimo klaida buvo ištaisyta.

3. Zarasų rajono savivaldybės interneto svetainėje, skyriaus „Teisinė informacija“ srityje „Teisės aktų pažeidimai“ dalyje: „Seimo kontrolierių pažymos“, nebuvo paskelbta Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2021-06-30 pažyma Nr. 4D-2020/2-1440, taip, kaip nustatyta Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo patvirtinimo“ 19.5. p. Po kreipimosi pažyma buvo paskelbta Zarasų rajono savivaldybės interneto svetainėje.

4. Gautas Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos kreipimasis, kuriuo Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 4 d. sprendimas Nr. T-19 „Dėl Šiaulių miesto bendrojo plano sudedamosios dalies transporto organizavimo Šiaulių mieste specialiojo plano koregavimo (prie Lyros gatvės) patvirtinimo“ pripažintinas neteisėtu ir naikintinu. Raštu siūloma Vyriausybės atstovui kreiptis į Regionų apygardos administracinę teisumą Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka dėl sprendimo teisėtumo kreipimesi aprašytu aspektu. Po prašymo ištirti norminį teisės aktą pateikimo teismui, savivaldybė sprendimą panaikino.

5. Gautas UAB „Šiaulių lyra“ skundas dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 4 d. sprendimo Nr. T-19 „Dėl Šiaulių miesto bendrojo plano sudedamosios dalies transporto organizavimo Šiaulių mieste specialiojo plano koregavimo (prie Lyros gatvės) patvirtinimo“ naikinimo. Po prašymo ištirti norminį teisės aktą pateikimo teismui, savivaldybė sprendimą panaikino.

6. Gautas asmens skundas, kuriuo reiškama abejonė dėl Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytos Komisijos medžioklės plotų vienetams sudaryti bei jų riboms pakeisti sudėties teisėtumo, narių veiklos šališkumo, tinkamu komisijos ir jos narių funkcijų atlikimo. Konstatuota, jog sprendimas dėl komisijos sudėties laikytinas teisėtu, tačiau dėl komisijos narių veiklos (neveikimo – neatsakoma į užklausas laiku, nerengiami posėdžiai) pasiūlyta kreiptis į komisijos narius delegavusias institucijas pateikiant turimus įrodymus.

7. Vyriausybės atstovų įstaigoje gautas Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Panevėžio priešgaisrinė gelbėjimo valdybos pranešimas dėl Panevėžio miesto savivaldybės administracijos galimai nevykdomos vienos iš priskirtosios savivaldybių funkcijos – statinių naudojimo priežiūros. Vyriausybės atstovas įvertino pateiktą medžiagą ir nusprendė surinkti papildomą informaciją iš Panevėžio miesto savivaldybės administracijos bei atlikti sisteminį vertinimą Vyriausybės atstovo kompetencijos ribose dėl galimai nevykdomos arba netinkamai vykdomos Panevėžio miesto savivaldybės administracijai priskirtosios funkcijos - statinių naudojimo priežiūros. Vyriausybės atstovas kreipėsi ir į kitas jo kompetencijai priskirtas savivaldybes (12 savivaldybių) siekiu išsiaiškinti ar savivaldybėse tinkamai įgyvendinama priskirtą statinių priežiūros funkciją dėl statinių naudojimo priežiūros. Nustačius pažeidimus, Vyriausybės atstovas informacija perduota atitinkamoms institucijoms, kurioms tiesiogiai yra priskirta funkcija kontroliuoti kaip savivaldybės vykdo priskirtą funkciją, susijusią su statinių priežiūra. Nustačius pažeidimus, susijusius su savivaldybės priimamų teisės aktų turiniu, ar tokių teisės aktų nebuvimu, atitinkamai Vyriausybės atstovas tokioms savivaldybėms teiks reikalavimus ir teikimus, atlikti atitinkamas korekcijas ar priimti reikalingus teisės aktus.

Vyriausybės atstovo pateiktos esminės pastabos dėl sprendimų projektų prieštaravimų aukštesnės galios teisės aktams:

1. Savivaldybės neformaliojo suaugusiųjų švietimo programų finansavimo tvarkos aprašas,

Neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos aprašas, Sporto nevyriausybinių organizacijų projektų finansavimo 2021 m. konkurso tvarkos aprašas, Tikslinės paskirties lėšų naudojimo aprašai buvo tvirtinami subjekto, kuris neturi tam kompetencijos pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatas.

2. Savivaldybių tarybų projektai neatitiko Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymo 10³ str. 5 d., reglamentuojančios strateginio planavimo savivaldybėje organizavimo tvarkos nustatymą ir 16 str. 2 d. 37 p., kadangi buvo siekiama nustatyti ne atitinkamas kainas, o kainų intervalus.

3. Savivaldybių tarybų sprendimų projektų nuostatos neatitiko Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 35 ir 35¹ straipsnių nuostatų, reglamentuojančių seniūnaičių sueigų ir išplėstinių seniūnaičių sueigų organizavimą.

4. Savivaldybių tarybų sprendimų projektai neatitiko Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymo 10³ straipsnio 1 dalies, kurioje nustatyta, kad savivaldybėje yra rengiami ne tik savivaldybės strateginis plėtros planas, savivaldybės strateginis veiklos planas, bet ir atskirų savivaldybės ūkio šakų (sektorių) plėtros programos.

5. Savivaldybių tarybų sprendimų projektai neatitiko Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 37 punkto, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 10 straipsnio 7 punkto, tai yra šie teisės aktai nesuteikė taryboms teisės subsidijuoti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kainų.

6. Savivaldybės tarybos projektas neatitiko Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nuostatų, kurios nenumato, kad dėl apmokėjimo už darbą komisijos narys turi pateikti prašymus.

7. Savivaldybių tarybų sprendimų projektais buvo teikiami tvirtinti Savivaldybės biudžetinių įstaigų vadovų darbo apmokėjimo tvarkos aprašai, kurių nuostatos prieštaravo Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymui ta apimtimi, kiek numatė daugiau darbo užmokesčio kintamosios dalies mokėjimo nutraukimo atveju.

8. Savivaldybės tarybai buvo teikiamas sprendimo projektas dėl savivaldybės biudžetinės įstaigos 2021-2025 metų vidaus struktūros pertvarkos plano patvirtinimo pažeidžiant savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo principą, Lietuvos Respublikos Biudžetinių įstaigų įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 4 punkte numatytą įstaigos vadovo kompetenciją tvirtinti įstaigos struktūrą ir pareigybių sąrašą.

9. Savivaldybių taryboms buvo teikiami tvirtinti Savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos komisijos darbo reglamentai, kurių nuostatos prieštaravo Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymui ta apimti, kiek numatė ilgesnius komisijos išvadų rengimo terminus, komisijos sprendimų priėmimą ne visų komisijos narių balsų dauguma, parengtos savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos pateikimo komisijai tvarką.

10. Savivaldybių taryboms buvo teikiami sprendimų projektai dėl Savivaldybės ir valstybės turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise tvarkos aprašų tvirtinimo. Jais įgaliojimai spręsti dėl patikėjimo teise perduodamo turto buvo suteikiami savivaldybės administracijos direktoriui. Tai prieštaravo Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymui ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymui.

11. Savivaldybių taryboms buvo teikiami sprendimų projektai, kuriais buvo siekiama patvirtinti Savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos nuostatus, kurie prieštaravo Lietuvos Respublikos želdynų įstatymui ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymui ta apimtimi, kiek reglamentavo komisijos narių darbo apmokėjimo tvarką. Komisijos narių darbo apmokėjimo tvarką tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, šiuo atveju, savivaldybės taryba nebuvo įgaliota tvirtinti minėtos tvarkos. Taip pat želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo leidimų išdavimo ir prašymų dėl želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydžio perskaičiavimo nagrinėjimo ir sumokėtos želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos grąžinimo tvarkos aprašo nuostatos neatitiko Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo reikalavimų.

12. Savivaldybės tarybos sprendimo projektas neatitiko Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 10 str. nuostatų, kuriame nustatyta, kad „*Gyvenamąsias vietas nustato ir panaikina, jų teritorijų ribas nustato ir keičia Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgdama į savivaldybės tarybos siūlymą, pateiktą įvertinus vietos gyventojų nuomonę*“. Tuo tarpu, projektu taryba buvo įgaliojusi administracijos direktorių pateikti siūlymą Vyriausybei.

13. Savivaldybės tarybos projektas neatitiko Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 3 punkto, kuris nustato, kad įstaigos nuostatuose turi būti nurodytas įstaigos savininkas.

14. Savivaldybės tarybos projektas neatitiko Lietuvos Respublikos Nevyriausybinių organizacijų 6 str. 5 d. nuostatų, kurios nustato savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybos funkcijas.

15. Savivaldybės tarybos projektas neatitiko Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 14 str. 1 d. 2 p., reglamentuojančio savivaldybės būsto fondo sudarymą ir naudojimą ir 16 str. 8 d. 10 p., reglamentuojančio asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, apskaita ir socialinio būsto nuomos tvarką.

16. Savivaldybės tarybos projektas neatitiko Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo 5 str. 1 ir 2 d. nuostatomis, kuriose nustatyta, kad mokiniai, atitinkantys nustatytas sąlygas ir atvejus, turi teisę ne tik į nemokamus pietus ir paramą mokinio reikmenims įsigyti, bet ir į maitinimą mokyklų organizuojamose vasaros poilsio stovyklose.

17. Savivaldybės tarybos sprendimo projektas neatitiko Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo 13² straipsnio nuostatų, reglamentuojančių rinkliavos grąžinimo atvejus.

Vyriausybės atstovas Panevėžio ir Utenos apskrityse

Egidijus Lapinskas

**VYRIAUSYBĖS ATSTOVO PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRITYSE
2021 M. VEIKLOS ATASKAITOS STATISTINIAI DUOMENYS**

1 lentelė

Vyriausybės atstovo informacija	Iš viso	Patenkinta teikimų	Teikimų, kurių įvykdymo terminas atidėtas, skaičius ir atidėjimo priežastys	Nepatenkinta teikimų	
				kreiptasi į teismą	teismo patenkinta prašymų
Vyriausybės atstovo motyvuoti teikimai svarstyti teisės aktų pakeitimo ar panaikinimo klausimus, kai nustatyti prižiūrimų savivaldybių administravimo subjektų priimti teisės aktai prieštarauja įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams.	37	33	3 - Dėl karantino ir nuotolinio darbo užtrunkančios teisės aktų derinimo procedūros bei darbuotojų nedarbingumas. - Dideli darbo krūviai ir trumpi įgyvendinimo terminai.	1	-

2 lentelė

Vyriausybės atstovo informacija	Iš viso	Įvykdyta reikalavimų	Reikalavimų, kurių įvykdymo terminas atidėtas, skaičius ir atidėjimo priežastys	Neįvykdyta reikalavimų	
				kreiptasi į teismą	teismo patenkinta prašymų
Prižiūrimų savivaldybių administravimo subjektams pateikti Vyriausybės atstovo reikalavimai neatidėliojant įgyvendinti įstatymą ar įvykdyti Vyriausybės nutarimą	16	16	-	-	-

3 lentelė

Vyriausybės atstovo informacija	Iš viso	Patenkinta teikimų	Nepatenkinta teikimų
---------------------------------	---------	--------------------	----------------------

			kreiptasi į teismą	teismo patenkinta ieškinių (pareiškimų)
Vyriausybės atstovo potvarkiai, kuriais buvo stabdomas prižiūrimų savivaldybių administravimo subjektų priimtų teisės aktų vykdymas	-	-	-	-

4 lentelė

Vyriausybės atstovo informacija	Iš viso	Teismo patenkinta ieškinių (pareiškimų)
Bendrosios kompetencijos teismams ir administraciniams teismams Vyriausybės atstovo pareikšti ieškiniai (pareiškimai) dėl viešojo intereso gynimo	-	-

5 lentelė

Vyriausybės atstovo informacija	Iš viso	Savivaldybės teisės aktų, neatitikusių galiojančių teisės aktų nuostatų, skaičius
Vyriausybės atstovo patikrinti teisės aktai:		
Savivaldybės tarybos sprendimai	3513	31
Mero potvarkiai	2351	1
Savivaldybės administracijos direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo įsakymai	19893	5
Kiti (išvardyti kitus patikrintus teisės aktus)	-	
Iš viso	25757	

6 lentelė

Vyriausybės atstovo informacija	Iš viso	Savivaldybių tarybų sprendimų projektų, neatitinkusių galiojančių teisės aktų nuostatų, skaičius	Kaip savivaldybės atsižvelgė į Vyriausybės atstovo teiktas pastabas
Vyriausybės atstovo patikrinti savivaldybės tarybų sprendimų projektai pagal savivaldybes			
1. Panevėžio miesto savivaldybė	424	36	Į 3 pastabas neatsižvelgta
2. Biržų rajono savivaldybė	362	23	Į 2 pastabas neatsižvelgta
3. Utenos rajono savivaldybė	349	25	Į 3 pastabas neatsižvelgta
4. Panevėžio rajono savivaldybė	257	21	Į 3 pastabas neatsižvelgta
5. Pasvalio rajono savivaldybė	277	16	Į visas pastabas atsižvelgta
6. Rokiškio rajono savivaldybė	269	24	Į visas pastabas atsižvelgta
7. Molėtų rajono savivaldybė	285	35	Į visas pastabas atsižvelgta
8. Kupiškio rajono savivaldybė	310	29	Į 1 pastabą neatsižvelgta
9. Anykščių rajono savivaldybė	359	58	Į 4 pastabas neatsižvelgta
10. Zarasų rajono savivaldybė	228	48	Į visas pastabas atsižvelgta
11. Ignalinos rajono savivaldybė	204	17	Į 2 pastabas neatsižvelgta
12. Visagino savivaldybė	289	22	Į 1 pastabą neatsižvelgta
Viso:	3649	354	